

Toni Roca

Los centenaris, dues formes de veure, de contar, d'entendre el cinema des d'angles tan diversos com d'impossible unificació, quan a tendències o postures davant el fenomen creatiu del setè art. Parlaria en tot cas de personatges singulars però a la vegada plurals, sense cap referència entre ells. Només una cosa, un factor purament accidental els aproxima i els fa aparèixer junts al llarg de l'any de tot just ara mateix, 2003. I aquest factor unificador el troben l'any, ja una mica lluny, la veritat, de 1903. Perquè aquests dos homes de cinema, Bob Hope/Cesáreo González per una d'aquestes coses rares de la vida varen néixer el mateix any. Un a Londres, encara que tota la seva llarguíssima carrera es desenvolupa als Estats Units, a Hollywood, concretament, l'altre a Vigo. El còmic americà era actor, el nostre productor tan hispànic com les seves pel·lícules era productor, promotor i distribuïdor. Bob Hope treballava per a les *majors* de Hollywood i presentà durant molts anys la cerimònia de lliurament dels Òscars i Cesáreo González creà la seva pròpia productora/distribuïdora, la mítica Suevia Films, amb aquell anagrama clàssic que acompanyà, coses d'aquells temps, tantes i tantes sessions cinematogràfiques, al barri sempre, a la perifèria de la nostra ciutat. Dos personatges lluny un de l'altre, dos centenaris de signes contraris però que, d'una manera, foren fidels acompanyants allarg de moltes i moltes vetllades cinèfiles en durs anys d'aprenentatge per esbrinar, finalment, què era exactament això del cinema, això de les històries contades a ritme d'imatges, música i altres sorolls particulars.

Bob Hope (actor principal a més de 100 films) arriba molt petit a Amèrica des de la seva Anglaterra natal i molt aviat s'integra, amb els seus pares, emigrants de classe obrera, a la forma i al sentir de la vida americana fins al punt de mostrar-se en tot moment com ells. Histriònic, però amb límits de prudència, conreà la ràdio, el teatre, el cinema i finalment la televisió. El seu era un humor molt arrelat a la vida americana. Lluny de l'acidesa, del contingut de crítica mordaç i forta —res a veure, per exemple, amb Billy Wilder, càustic i

sempre vitriòlic— el seu humor, el seu llenguatge, els sentits dels acudits mostraven sempre la forma amable de la vida. Sense cap sentit crític de les coses, era el seu humor amable però a la vegada intel·ligent, ple d'ingeni i dotat, a la vegada, d'un gran sentit de la improvisació. Personalment el meu primer record em porta a un film, *El hijo del rostro pálido*, un *western* que volia ser divertit, en realitat una paròdia simple del gènere, però que, a hores d'ara, ja no m'ho sembla tant. Amb motiu d'una festa d'aniversari, farà uns quatre o cinc anys, no va dubtar en afirmar, mentre anava bufant les candelles d'un gran pastís de poma, que "sóc tan vell que el meu grup sanguini ha caducat". Famós per la sèrie *Camino a...* tingué amb Bing Crosby un increïble company de viatge. Aquesta sèrie, que es perllongaria al llarg de molts anys li donà arreu del món una celebritat extraordinària. Fama i celebritat que avui, malgrat tot, encara conserva al seu país d'adopció. Perquè, si bé els Estats Units la gent oblida de seguida els seus ídols més joves, els més venerables, des de Frank Sinatra fins a John Wayne, els manté rigorosament ubicats al lloc on només hi viuen els mites. Un mite com Bob Hope sempre present a l'hora de retre homenatge al *marine* americà quan es tractava d'anar al front bèl·lic —II Guerra Mundial; Corea, Vietnam, primera guerra del Golf—, l'exèrcit, i la societat civil, el condecorà de forma quantitativa. En nombroses ocasions fou presentador dels festivals dels Òscars. Mai no en va rebre cap, excepte cinc a títol d'honorari, com homenatge a tota una carrera. Fou, un petit consol.

Al seu llibre *Con Cesáreo González*, l'historiador i crític José Antonio Durán, escriu que "su inteligencia era verbal i repentizaba palabras para discutir. Como pertenecía a la clase de personajes que le gusta, más que nada, aparecer en público, era un torrente de noticias. Por eso se movía en el cine como pez en el agua." És, sens dubte, una excel·lent descripció del personatge. De Cesáreo González. Li agradava tant la fama, la popularitat que, amb el pas del temps, es convertí no només en un important productor, sinó en una persona molt habitual del No-Do, aquella

mena d'informació i propaganda al servei del règim que tant bé, d'altra banda, va saber reflectir, sense voler, l'Espanya franquista. Fou productor (gairebé 150 cintes i 25 anys de permanent activitat industrial) tan cèlebre com els artistes que va promocionar fins a l'infinit com María Félix, Lola Flores, Lolita Sevilla, Miguel Aceves Mejía, Amparo Rivelles, Joselito, Marisol, Rafael Durán, Fernando Fernán-Gómez, Emma Penella, Pedro Infante, Jorge Mistral... Amb ell ressuscità, si és que havia mort, cosa que és molt dubtós, el cinema més folklòric possible i probable. Amb Espanya com a bandera principal, cal no oblidar que fou falangista *camisa vieja*, fou el difusor d'una mena de cinema popular i populista, que exaltava sempre els vells valors de la pàtria i de l'ingeni patriòtic més barroer. Però, d'altra banda, configurar un teixit industrial al cinema espanyol sempre tan necessari a l'hora de fer pel·lícules, aspecte que, avui per avui, malauradament no existeix al nostre país, i recordeu, sense anar més lluny, la bona feina productora de Cifesa. Productor però a la vegada distribuïdor a nivell mundial. D'entre la seva plena filmografia destaca *La dama de armiño*, *Pena, penita, pena*, *La guerra empieza en Cuba*, *La faraona*, *Botón de ancla*, *El ruiseñor de las cumbres*, *Mi último tango*, *El balcón de la luna*... Curiosament produí i distribuí films per Juan Antonio Bardem, Manolo Summers i l'italià Francesco Rosi; *Nunca pasa nada*, una de les millors pel·lícules de l'autor de *Calle Mayor*, *Los inocentes*, *Los pianos mecánicos*, *El juego de la oca* i *El desafío*. Al marge de qualsevol revelació o contingut de caire ideològic que marcà les seves produccions, el seu tarannà, Cesáreo González és personatge clau en la història del cinema espanyol. ■

